

JUBILARIS

De Duitse Fabrikant ELAC is voor de meeste lezers van HVT waarschijnlijk vooral bekend als luidsprekerfabrikant. Uit die Noord-Duitse keuken komen hele mooie innovatieve muziekweergevers op basis van grotendeels in eigen huis ontwikkelde en geproduceerde componenten. Daarnaast zijn ze sinds kort ook actief met Streaming Audio, zoals ik in HVT 9 van september 2016 in mijn testverslag van de ELAC Discovery 101 vaststelde. Dat ELECTROACUSTIC GmbH, gevestigd in Kiel, al 90 jaar actief is in het edele audiovak, zullen de meeste mensen niet weten. Naast luidsprekers heeft ELAC ook een naam opgebouwd in de wereld van draaitafels en aanverwante analoge technieken.

Wist u dat ELAC een patent op haar naam heeft staan rondom het fenomeen magneto-dynamische pickup element? Tot ver in de 80er jaren van de vorige eeuw hadden de ELAC elementen een uitstekende naam en konden de concurrentiestrijd met hun Amerikaanse conculega's heel goed aan. Daarnaast waren de ELAC Miracord draaitafels een begrip naast Duitse draaitafelfabrikanten als Dual en Perpetuum Ebner.

Signalement van een zwaargewicht

De ELAC Miracord 90 Anniversary is een draaitafel met snaaraandrijving. Het 5,5 kilo zware MDF chassis (470 x 170 x 360mm) rust op speciaal ontwikkelde siliconen voeten, die de draaitafel geheel ontkoppelen van de ondergrond. Het aluminium draaiplateau weegt 6,5 kilo en ligt op een sub-plateau met een as van gehard staal, die op een kogel van robijn draait om de wrijving tot een minimum te beperken. De as is in een hoogwaardige lagerbus van gesinterd brons geplaatst. ELAC kiest niet voor de standaard AC-synchroommotor maar gebruikt een DC motor met slimme motorsturing. ELAC gebruikt een regelkring, waarbij via een optisch systeem het plateau op de juiste snelheid wordt gehouden. Tevens wordt de mogelijkheid geboden om de draaisnelheid $\pm 5\%$ te variëren. Dat kan handig zijn als u op uw luchtgitaar mee wil spelen met bv. Jethro Tull. De motor is tweevoudig ontkoppeld van het chassis. Naast een

rubberen demping hangt de motor in een soort membraan dat ook gebruikt wordt in luidsprekerchassis om de spreekspoel te centreren. Motortrillingen krijgen zo geen kans om door te dringen tot het element. Heel goed doordacht heeft ELAC de motor diagonaal tegenover de armbasis geplaatst, waardoor ook in het horizontale vlak de kans op het verloren gaan van micro-informatie minimaal is. Een dikke vilten mat ligt los op het plateau en zorgt voor een goede stabiele basis voor uw zwarte muzikale goud.

Ook bij de ontwikkeling van de arm is ELAC niet over één nacht ijs gegaan. Samen met een bevriende Duitse collega is een ultrastijve relatief lichte carbonfiber arm ontwikkeld die zonder speling gelagerd is in goed ontworpen horizontale en verticale cardanisch geplaatste lagers. De naaldkrachtinstelling is passief d.w.z. naaldkracht wordt aangebracht door het in onbalans brengen van de arm via het contragewicht. ELAC gebruikt een beproefd zijdrukcompensatie systeem middels een gewichtje dat via een draadje over een gaffeltje wordt geleid. Standaard wordt een hoogwaardig MM-element in de arm gemonteerd. Dit element is in nauwe samenwerking met Audio Technica ontwikkeld en is in feite een speciale versie van de AT440 met een MicroLine naald. Meegeleverd wordt een stevige externe voeding, die via een schroef-dinplug achterop de draaitafel de motorsturing en motor van voedingssap voorziet. De kwetsbare muzieksignalen worden vanuit de arm naar hoogwaardige chassisdelen

achterop geleid. Een losse cinch interlink met chassisaarde-aansluiting wordt meegeleverd. Een instelknop rechts op de draaitafelbasis zorgt voor de bediening van het loopwerk. Je kunt kiezen uit 33 en 45 toeren. Het middendeel van de knop geeft de mogelijkheid om het toerental te variëren. Een meerkleurige LED indicatie laat zien of het plateau correct (wit) of te snel (groen) c.q. te langzaam (rood) loopt. In de toekomst zal een stofkap als optie beschikbaar zijn. De bevestiging daarvoor is al gemonteerd.

Installeren

Henk Geurtsen van Servi-Q had al aangekondigd dat de ELAC Miracord 90 Anniversary een Plug and Play draaitafel was. Inderdaad gebruiksaanwijzing lezen, uitpakken en opbouwen. Het element was reeds gemonteerd en bij controle bleek de VTA en andere belangrijke parameters te

kloppen. Een klein puntje van kritiek: het plaatsen en verdraaien van het contragewicht vraagt nogal wat kracht. Er moet behoorlijk aan het contragewicht gedraaid worden om uiteindelijk de arm in balans te krijgen en of de lagering dat aangenaam vindt, waag ik te betwijfelen. De precisie van het instellen van de naaldkracht door het contragewicht te verdraaien volgens de markeringsstreepjes op het contragewicht is wel heel globaal. Ik adviseer ELAC om er in de toekomst een elektronische naaldkrachtweger bij te leveren. Na de interlink aangesloten te hebben op de phonovoorversterker van dienst kon de ELAC zijn draaiend leven beginnen. Het is voor alle duidelijkheid geen snelstarter. Als je de bedieningsschijf op 33 toeren hebt gezet, duurt het wel een aantal seconden voordat het zware plateau op het juiste toerental is. De motorsturing doet dat heel mooi, waardoor de snaar niet gaat slippen en er zo nauwelijks stress op de platte snaar wordt uitgeoefend. Een lange levensduur van de snaar is daardoor gegarandeerd.

Werken met, maar vooral luisteren

Het was zeker een cultuurschok toen ik vaststelde hoe goed de ELAC met het meegeleverde ELAC element zijn muzikale werk deed. Omdat ik de afgelopen jaren zelf erg gericht ben op MC-elementen ben ik de kwaliteitsontwikkeling van de MM-elementfamilie wat uit het ook verloren. Hoewel het element nog erg weinig draaiuren op de teller had staan, werden de gebruikelijke spoortestbanden met groot gemak genomen. In het muzikale spectrum was het midden-hoog dal (tussen 5 en 10kHz) zo karakteristiek voor de MM-familie ook meettechnisch zo goed als afwezig. De invloed van de afsluitcapaciteit was verwaarloosbaar. De blokgolf was goed gedempt en had een steile voorkant. De arm/element combinatie liet ook met zeer hobbelige LP's geen gekke mechanische uitslingeringen zien: cantilever/naald en arm gedroegen zich als één geheel. Het loopwerk zelf was zo dood als een bontjas d.w.z. deed dat wat een goed loopwerk moet doen: ronddraaien zonder zichzelf te laten horen. De constantheid van de snelheid (pitch) liet een heel stabiel beeld zien. Dat hebben we bij andere draaitafels met een DC-motor wel anders gezien. De meettechnische conclusie was in elk geval dat we hier te maken hebben met een in alle opzichten zeer goed uitgewogen combinatie.

Er hebben in de redelijk lange periode dat de ELAC Miracord 90 Anniversary bij mij verbleef heel wat LP's uit mijn collectie op de vilten mat gelegen. Even een voorbeeld: in mijn jazzverzameling zit een obscure LP – 4 in Conservation – op het al lang ter ziele gegane Obelisk label. De

jazzviolist Frans van Bergen speelt samen met de bassist Arend Nijenhuis, Martin van Duynhoven op slagwerk en Paul Ruys aan de vleugel. Heel ongekunsteld opgenomen, dynamisch goed, kleurrijke kamerjazz. Maar hoe vaak de viool geen ratel meekreeg door een niet geheel gelukkige combinatie van arm en element. Met de ELAC niets van dat alles: mooi homogeen, met een hoofdrol voor de viool, zonder de gebruikelijke overbelichting. Het slagwerk was meer dan ritmische ondersteuning, de bas zonder bonk, de vleugel keurig verdeeld over het spectrum. Genieten dus...

Voor wie dan

In alle nuchterheid: voor een beginnende vinylist zal de ELAC Miracord 90 Anniversary nog een brug te ver zijn. Maar ik kan mij genoeg muzikkliefhebbers voor de geest halen met een mooie bovenmodale muziekinstallatie wier analoge bloed weer gaat borrelen, zeker als er op zolder een mooie collectie LP's staat. Ze hebben de afgelopen periode vast regelmatig gekeken naar de hype rond vintagedraaitafel, waarbij oudere draaitafels vaak voor veel te veel geld worden aangeboden, terwijl een complete bepaald niet goedkope revisiebeurt noodzakelijk is. Nee, dan is de ELAC Miracord 90 Anniversary een veel betere propositie voor een lang en muzikaal analogo leven. Een Juweel van een Jubilaris.

ELAC Miracord 90 Anniversary draaitafel met ELAC MM element

fabrikant: ELAC

distributeur: Servi-Q

prijs: €1.995

De draaitafel is leverbaar in wit (met zwarte zijanten), zwart (met zilveren zijanten), noten geolied (met zwarte zijanten) en noten hooggls (met zwarte zijanten).

OPMERKING: De Anniversary uitvoering heeft een beperkte oplage en een speciale introductieprijs. Te zijner tijd zal dit model in prijs worden verhoogd.

